

Uitvoeringsagenda Jeugd 2026

Jeugd Agenda 2024-2028

Nu investeren in de toekomst van onze jeugd.

De Leeuwarder uitwerking van de Fryske Regiovisie *Mei-inoar foar ús bern*

Gemeente Leeuwarden

Inhoud

Inleiding	3
1 Ontwikkelingen.....	4
2 Jeugd & het versterken van het dagelijkse leven: terugblik 2025 en uitvoeringsagenda 2026.....	8
2.1 Aansluiten bij informele structuren en versterken van de sociale basis.	8
2.2 Vergroten van de veerkracht van jeugdigen, ouders en hun omgeving.....	8
2.3 Aansluiten bij de leefwereld van jongeren.	10
2.4 Versterken van de invloed van jongeren op beleid en uitvoering.....	10
3 Jeugd & inclusiever onderwijs: Terugblik 2025 en Uitvoeringsagenda 2026.	12
3.1 Verbeteren van de aansluiting kinderopvang - onderwijs - zorg - sociale basis.	12
3.2 Voorkomen van schooluitval en van jeugdigen in de bijstand.	15
4. Jeugd & (gemeentelijke) toegang: Terugblik 2025 en uitvoeringsagenda 2026.....	18
4.1 Verlagen van de drempel voor jeugdigen en ouders om eerder hulp te.....	18
vragen.....	18
4.2 Behouden en versterken van de waarde van de Praktijkondersteuner	19
Jeugd (POH Jeugd) bij huisartsen in het verlagen van het beroep op jeugdhulp.	19
4.3 Vaker één vast gezicht voor het gezin.	20
4.4 Versterken van de regie van ouders en jeugdigen.	20
4.6 Betere samenwerking door eigenaarschap, vertrouwen en een heldere rolverdeling.	21
4.7 Voorbereid zijn op de toekomstige landelijke implementatie van het	21
nieuwe Toekomstscenario voor Kind- en Gezinsbescherming.	21
5. Financieel kader 2026.....	23
Bijlage Jeugd Agenda: terugblik 2025 en jaarplan 2026.....	25

Inleiding

We willen toe naar een Leeuwarder samenleving waarin een groter deel van de jeugd gezond, veilig en kansrijk kan opgroeien vanuit een sterke pedagogische basis, vanuit het dagelijkse leven. Denk aan school, buurt, vereniging, familie, kinderopvang enzovoort. Die basis willen we in Leeuwarden versterken, zodat de jeugdhulp beschikbaar kan blijven voor de jeugdigen die dat echt nodig hebben. Hiervoor hebben we de Leeuwarder Jeugd Agenda 2024-2028 opgesteld. De Jeugd Agenda is een meerjaren-agenda waarin we kiezen voor een focus op drie pijlers.

Deze drie pijlers zijn:

- Jeugd & het versterken van het dagelijkse leven
- Jeugd & inclusiever onderwijs
- Jeugd & de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp

De Jeugd Agenda is op 10 juli 2024 vastgesteld. Sinds de zomerperiode 2024 is binnen de organisatie een programmatische aanpak onder de naam “programma Jeugd Agenda” opgestart waarmee we vanuit meerdere beleidsterreinen samenwerken aan de Jeugd Agenda. In een aantal informatieve brieven en bijpraatsessies hebben we de raad sindsdien over de voortgang van specifieke onderwerpen op de hoogte gesteld. Met de partners in het veld bespreken we de uitvoering van de Jeugd Agenda per kwartaal in het kader van de LEJA en in diverse bestuurlijke overleggen met het onderwijsveld.

Elke pijler bevat een aantal doelen die in de periode 2024-2028 per jaar uitgewerkt worden in concrete acties. In de hoofdstukken 2, 3 en 4 wordt per pijler een terugblik gegeven op de acties die in 2024-2025 zijn gestart en/of afgerond en kijken we vooruit naar de uitvoering in 2026. In bijlage 1 treft u hier een samenvatting van.

De terugblik op de acties die in 2024-2025 zijn gestart en/of afgerond en de vooruitblik naar de acties waarmee we in 2026 aan de slag gaan worden in dit plan vooral vertellend beschreven. Waar mogelijk noemen we cijfers, maar het tellen staat nog in de kinderschoenen. Voor veel acties geldt dat er op dit moment nog te weinig data beschikbaar is om (betrouwbare) uitspraken te doen over cijfermatige ontwikkelingen en effecten.

1 Ontwikkelingen

LANDELIJK EN REGIONAAL

Landelijk zijn er in de Hervormingsagenda Jeugd (2023) afspraken gemaakt over belangrijke verbeteringen van de jeugdhulp. Cliëntenorganisaties, professionals, aanbieders, gemeenten en het Rijk werken samen aan de uitvoering daarvan.

De Hervormingsagenda Jeugd in Nederland heeft in 2025 een aantal belangrijke ontwikkelingen doorgemaakt. Hier zijn de meest opvallende punten:

1. **Rapport "Groeipijn" van de commissie Van Ark (januari 2025)**

Dit rapport uit kritiek op de voortgang van de hervormingsagenda. De commissie stelt dat de huidige aanpak onvoldoende is om het jeugdstelsel beheersbaar en financieel houdbaar te maken. Er wordt gepleit voor meer focus op de inhoud in plaats van alleen bezuinigen.

2. **Financiële druk en reactie van gemeenten (maart-september 2025)**

Gemeenten stelden op basis van dit advies het kabinet een ultimatum vanwege de financiële druk. Het kabinet heeft vervolgens in twee stappen aan het Gemeentefonds extra (deels structurele) middelen toebedeeld voor 2025-2027 en compensatie verleend voor 2023-2024.

3. **Nieuwe wet: Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (april 2025)**

De Tweede Kamer stemde in met een wet die gemeenten verplicht om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische zorg op basis van een lijst met aangewezen zorgvormen. Dit moet de beschikbaarheid van schaarse jeugdzorg verbeteren en leiden tot een mate van standaardisering binnen het land.

4. **Richtinggevend kader Stevige lokale teams**

Een succesvolle uitvoering van de hervormingsagenda is afhankelijk van een goede lokale structuur waarin inwoners centraal staan. Dit betekent laagdrempelige toegang tot ondersteuning en sterke lokale teams die snel kunnen schakelen tussen verschillende diensten en expertise.

Het is aan gemeenten om de toegang en de lokale teams op een manier in te richten die past bij de lokale context. Tegelijkertijd zijn er landelijke uitgangspunten waaraan voldaan moet worden. Het Richtinggevend kader voor toegang, lokale teams en integrale dienstverlening van de VNG biedt hiervoor houvast. Dit kader is nu nog adviserend, maar dit zal meer verplichtend worden.

In lijn met deze ontwikkeling zijn we lokaal gestart met het Project Toegang in Beeld. Met dit project onderzoeken we hoe inwoners die dat nodig hebben hulp kunnen krijgen. We brengen in kaart hoe de toegang tot ondersteuning nu werkt – binnen de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet – en of dit misschien beter kan. Dat doen we samen met inwoners, professionals en organisaties.

We sluiten hierbij aan op het richtinggevend kader. Het doel? Een toegangsstructuur die duidelijk, toegankelijk en toekomstbestendig is. Zodat iedereen die dat nodig heeft in de gemeente Leeuwarden op een passende manier geholpen wordt.

Het project sluit aan bij pijler 3 Jeugd & (gemeentelijke) toegang van de Jeugd Agenda.

5. Het ministerie van VWS werkt aan een wetsvoorstel voor de afbakening van de jeugdhulpplicht (reikwijdte Jeugdwet) dat ook impact zal hebben op de gemeentelijke toegang.

Ook op regionaal niveau zijn er ontwikkelingen. In februari 2023 is door de gemeenteraad van Leeuwarden, net als door alle andere Friese gemeenteraden, de Regiovisie Mei-inoar foar ús bern vastgesteld.

Binnen de Regiovisie wordt gewerkt aan drie actielijnen en is het afgelopen jaar ingezet op:

1. Samenwerking onderwijs, gemeenten en jeugdhulp

- Doen-Dag Friesland

Op 8 oktober 2025 heeft het Symposium Regionale Doen-dag Friesland – ‘samen sterker voor ieder kind’ plaatsgevonden. Deze dag is samen met de vier samenwerkingsverbanden passend onderwijs, Stichting Een Friese Wind (zorgaanbieders), Firda en het landelijk netwerk Met Andere Ogen georganiseerd. De centrale vraag van deze dag was ‘hoe zorgen we er met elkaar voor dat ieder kind mee kan doen in het onderwijs?’

- Ervaringsonderzoek

Er is een ervaringsonderzoek gestart op 4 verschillende type scholen in Fryslân naar het omvormen van individuele ondersteuningsvragen van kinderen naar andere oplossingen in de context, zoveel mogelijk in het collectief. Op basis van het onderzoek levert de provinciale werkgroep passend onderwijs en zorg voor de jeugd een concreet voorstel op aan onderwijsbestuurders en wethouders over provinciale, regionale en/of lokale kaders die nodig zijn om obstakels in de praktijk op te lossen en collectieve inzet uitvoerbaar te maken. Bijvoorbeeld voor het gezamenlijk bekostigen van collectief (zorg)aanbod in scholen met een regiofunctie. Zodat kinderen zich kunnen ontwikkelen dankzij een goede samenwerking op school, zonder daarbij gehinderd te worden door grenzen tussen gemeenten, samenwerkingsverbanden, onderwijs en jeugdhulp.

- Fries Privacy Convenant onderwijs, gemeenten en jeugdhulp

Het Fries Privacy Convenant onderwijs, gemeenten en jeugdhulp is in april 2025 ondertekend door alle Friese gemeenten en onderwijspartners in het primair en voortgezet onderwijs. Dit convenant maakt het mogelijk om op een zorgvuldige en juridisch verantwoorde manier gegevens te delen wanneer jongeren ondersteuning nodig hebben. Sociaal Domein Fryslân en de werkgroep Passend Onderwijs/Zorg voor de Jeugd hebben samen ervoor gezorgd dat dit convenant er is gekomen.

2. Participatie en ervaringsdeskundigheid

Zorgbelang Fryslân heeft de Ervaringsdeskundigenpool in Friesland opgezet. De pool bestaat nu uit ruim 50 ervaringsdeskundigen, met een mix van ervaring in onder andere het mentale domein, armoede, gezinsproblematiek en fysieke beperkingen (betreft zowel opgeleide ervaringsdeskundigen als mensen met ervaringskennis). De ervaringsdeskundigen kunnen betrokken worden bij het beleid en de programmering van Friese gemeenten en samenwerkingspartners.

3. Versterken van de Friese gebiedsteams

- Verklarende Analyse

De gedragwetenschappers en gebiedsteam-medewerkers zijn getraind in het verklarend analyseren. De opzet van de trainingen is zo georganiseerd dat de

gedragswetenschappers als co-trainer het eigen team trainen. Na de trainingen is er een jaar lang ondersteuning geregeld, onder andere via intervisie bijeenkomsten en consultatie. Zie ook pijler 3 Jeugd & (gemeentelijke) Toegang.

- Regionaal Ondersteuningsplan

Er is een Handleiding Regionaal Ondersteuningsplan 2.0 opgeleverd (zowel digitaal als schriftelijk). Eind 2025 moeten alle gebiedsteams in Friesland het Regionaal Ondersteuningsplan geïmplementeerd hebben (zie ook pijler 3 Jeugd & (gemeentelijke) toegang).

LOKAAL

Motie Evaluatie en doorontwikkeling Jeugdexpertteam in het licht van de jeugdhulptransformatie.

De gemeenteraad van Leeuwarden heeft in september 2025 een motie aangenomen waarin wordt gevraagd om een grondige evaluatie van het Jeugdexpertteam. Deze evaluatie vindt plaats in het licht van de bredere jeugdhulptransformatie, waarbij de focus ligt op:

- Effectiviteit van het Jeugdexpertteam in de ondersteuning van jeugdigen en gezinnen;
- Rolverduidelijking ten opzichte van andere betrokken partijen, zoals wijkteams;
- Samenwerking binnen het sociaal domein;
- En het waarborgen van professionele ruimte voor hulpverleners.

Voor een objectieve beoordeling wordt externe deskundigheid ingeschakeld. De uitkomsten van de evaluatie moeten richting geven aan de doorontwikkeling van het Jeugdexpertteam, zodat het beter aansluit bij de doelen van het landelijke Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, waaronder preventie, samenwerking en maatwerk.

Deze motie is gelinkt aan pijler 3 Jeugd & (gemeentelijke) Toegang van de Jeugd Agenda en het project Toegang in Beeld (hierboven beschreven).

Integraal Onderwijshuisvestingsplan (IHP)

In 2025 is er in samenwerking met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en ICSadviseurs een nieuwe Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025–2050 opgesteld. Deze ontwikkeling is van invloed op pijler 2 van de Jeugd Agenda: Jeugd & inclusiever onderwijs. Vanuit Kansen voor Kinderen krijgen zogenaamde Plus IKC's extra middelen voor personeel en ondersteuning. Plus IKC's zijn de IKC's in aandachtsgebieden, zoals in Kansen voor Kinderen uitgewerkt. Extra ondersteuning en personele inzet vraagt mogelijk ook om andersoortige ruimtes, zoals gespreks- of therapieruimtes. De behoefte aan het type en de omvang van deze ruimtes kan per schoollocatie verschillen. Schoolbesturen en gemeente zoeken samen naar de mogelijkheden tot realisatie (en bekostiging) van deze ruimtes. Een beknopt plan van aanpak moet de grondslag bieden voor het gebruik van en type ruimtes. Schoolbesturen en gemeente onderzoeken samen of de ruimtes middels functionele aanpassingen in de (overmaat van) bestaande onderwijsgebouwen kan worden gerealiseerd. Indien dit ruimtelijk of financieel niet mogelijk is, kan (tijdelijke) uitbreiding van het gebouw een oplossing bieden. Schoolbesturen en gemeente zoeken in dat geval gezamenlijk naar middelen en mogelijkheden om de ruimtes te realiseren. Het IHP houdt vooraf rekening met een toeslag van 10% op de normatieve ruimtebehoefte voor de Plus IKC's. De invulling daarvan dient te worden nader uitgewerkt.

2 Jeugd & het versterken van het dagelijkse leven: terugblik 2025 en uitvoeringsagenda 2026.

2.1 Aansluiten bij informele structuren en versterken van de sociale basis.

De Visie Versterking sociale basis van onze gemeente is het vertrekpunt van waaruit de pedagogische basis wordt versterkt. We werken wijkgericht, in samenwerking met bewoners, jeugdigen en de ketenpartners op het gebied van sport, gezondheid, veiligheid, werk en inkomen, cultuur, armoede, kansrijke start, onderwijs, kinderopvang, welzijn etc.

Actie: scan maken van de sociale basis per wijk en dorp. Versterken waar nodig.

In 2025 is de regeling ‘Samen leven, samen gezond’ gestart ter ondersteuning van kleinschalige bewonersinitiatieven die bijdragen aan een gezonde en prettige leefomgeving.

Er is begonnen met maatwerkplannen per wijk en dorp, in samenwerking met lokale organisaties en inwoners. Vanuit het kernteam (wijkvereniging, wijkpanel, opbouwwerk en gebiedswerk) in de wijk Aldlân is een concreet onderwerp jeugd(overlast) benoemd. De jeugd die overlast geeft is in beeld. We gaan met de jeugd die nog niet voor overlast zorgt in gesprek. Dit doen we om van deze jeugd te horen wat zij graag zouden willen om zo overlast te voorkomen. In 2026 worden deze plannen verder uitgewerkt, wordt het platform ‘Leren van elkaar’ doorontwikkeld en wordt het ondersteuningsplan voor vrijwillige besturen gerealiseerd. Daarnaast wordt een app gelanceerd voor onder meer vraag en aanbod van vrijwilligerswerk.

2.2 Vergroten van de veerkracht van jeugdigen, ouders en hun omgeving.

We richten ons op het vergroten van de veerkracht van jeugdigen, ouders en de omgeving door het bevorderen van de beschermende factoren. Het Nederlands Jeugdinstituut heeft een top 10 van beschermende factoren voor de positieve ontwikkeling van jeugd samengesteld, op basis van bestaand onderzoek en gangbare theorieën. Activiteiten die bijdragen aan deze tien beschermende factoren versterken de pedagogische basis en daarmee de veerkracht van jeugdigen en gezinnen. Het onderwijs, jongerenwerk, welzijn, kinderopvang, wijkwerk etc. dragen bij aan het versterken van deze factoren.

Actie: toetsen van het preventief aanbod aan de top-10 beschermende factoren. Stoppen, versterken en aanvullen.

In 2025 is het volledige preventieve aanbod voor jeugd in kaart gebracht en opgenomen in een gids. Het huidige aanbod hebben we getoetst aan de top-10 beschermende factoren benoemd door het NJI. Het aanbod wat positief scoort is opgenomen in de gids. Deze gids biedt verwijzers en netwerkpartners van de gemeente Leeuwarden inzicht in beschikbare algemene- en voorliggende voorzieningen binnen de jeugdhulp. Verschillende ketenpartners maken ondertussen gebruik van de gids. In 2026 wordt onderzocht hoe dit aanbod doelmatig en doeltreffend ingezet kan worden, waarbij wordt gestopt met wat niet werkt en versterkt waar nodig. Het doel is om het preventieve aanbod jeugd verder te optimaliseren.

Actie: uitbreiden aanpak Buurtgezinnen.

Buurtgezinnen biedt praktische hulp aan gezinnen die het zwaar hebben, door hen te koppelen aan een steungezin in de buurt. Ondersteuning kan hierdoor op een zo normaal mogelijke en zo licht mogelijke vorm worden geboden. In 2025 zijn 22 koppelingen gerealiseerd, conform de gemaakte afspraken. In 2026 wordt de aanpak uitgebreid met meer koppelingen, zodat meer gezinnen ondersteuning kunnen krijgen. Daarnaast wordt onderzocht of het concept Buurtgezinnen en vergelijkbare informele ondersteuning van gezinnen duurzaam ingezet kan worden als structurele vorm van hulp.

Actie: monitoren en bekostigen PreventiePlus. Uitbreiden waar mogelijk.

In 2025 zijn twee aanbieders actief geweest binnen PreventiePlus en is een monitor ontwikkeld om de impact van hun inzet te meten. Het aanbod is gericht op relatief eenvoudige hulpvragen die met individueel- of collectief aanbod laagdrempelig kunnen worden beantwoord zonder dat er specialistische jeugdhulp hoeft te worden ingezet. Op deze manier zijn 24 jeugdigen en hun gezin geholpen. Eind 2025 worden de eerste cijfers en gegevens verwacht, die opgenomen worden in een gemeentelijk dashboard. De eerste bevindingen laten zien dat +/- 80% van de cliënten na de inzet geen verdere hulp nodig hebben.

In 2026 vindt een verkenning plaats naar uitbreiding van het aanbod en de mogelijke rol van de POH-GGZ jeugd in toegang en uitvoering. Daarnaast wordt gekeken naar verdere inzet van PreventiePlus op basis van de verzamelde data.

Actie: draagvlakonderzoek Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

In 2025 is de gemeente Leeuwarden gestart met de implementatie van het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) van het Trimbos-instituut, met een projectleider en een interne werkgroep. Samen met GGD Fryslân is de OKO Gezondheidsmonitor uitgevoerd onder klas 2 en 4 van het regulier voortgezet onderwijs. Tevens is er een OKO Startbijeenkomst georganiseerd; hier waren ruim honderd geïnteresseerde aanwezigen en de OKO-pilot-interventie Pauzesport is opgezet op het Aeres vmbo. In 2026 wordt het programma verder uitgevoerd als universele preventieve aanpak, met op maat gemaakte rapportages per school en gerichte interventies in samenwerking met de scholen, maatschappelijke partners, ouders en de jongeren zelf. Jongeren worden actief betrokken bij het OKO-programma in samenwerking met het Jongerenplatform. Jongerenparticipatie is geen vereiste vanuit Trimbos-instituut. Als gemeente Leeuwarden zetten we hier extra op in, omdat het past bij onze ambitie om jongeren duurzaam te betrekken bij de Jeugd Agenda. In 2026 wordt een OKO-dialoogsessie georganiseerd om samen met jongeren speerpunten te bepalen en de implementatie van interventies af te stemmen.

2.3 Aansluiten bij de leefwereld van jongeren.

Het bevorderen van beschermende factoren voor jongeren kan alleen door jongeren te vragen waar zij behoefte aan hebben en van daaruit focuspunten bepalen.

Actie: behoefteonderzoek doen onder jeugdigen. Daarna actualiseren van het jongerenwerk.

In 2024 is input van 100 jongeren, raadsleden en betrokken maatschappelijke organisaties opgehaald. In de eerste helft van 2025 is gewerkt aan het opstellen van de uitvoeringsnotitie Jongerenwerk en de afstemming hiervan met Amaryllis. Afgelopen jaren heeft het Jongerenwerk zich sterk ontwikkeld. In de uitvoeringsnotitie staan de uitgangspunten voor Jongerenwerk bondig samengevat. Met Jongerenwerk zetten we in op een aantal veranderopgaven. Zo versterken we de doorontwikkeling van Jongerenwerk door onder meer:

- de focus te leggen op de samenwerking mét de bij jongeren betrokken partijen binnen de sociale basis waarbij de inzet méér wordt onderbouwd op basis van beschikbare data;
- aandacht te hebben voor variatie van activiteiten, representativiteit én diversiteit zodat Jongerenwerk aansluit bij de diversiteit van jongeren in wijk, dorp en stad;
- met activiteiten te versterken op jongerenparticipatie, zodat jongeren hun stem in de gemeente meer wordt gehoord;
- inhoudelijk bij te dragen aan de OKO aanpak om middelengebruik tegen te gaan en jongeren kansrijk opgroeien in onze gemeente;
- de inzet op het primair onderwijs verder te verkennen om de preventieve functie van Jongerenwerk te versterken. Ouderbetrokkenheid speelt hierbij een belangrijke rol;
- voorlichting op het voortgezet onderwijs te versterken om vanuit preventie en educatie bij te dragen aan weerbaarheid van jongeren;
- de sleutelrol van Jongerenwerk in het creëren van een veilige leefomgeving verder ontwikkelen en verankeren;
- het online Jongerenwerk te versterken door de functies ontmoeting, participatie, ondersteuning en educatie te vertalen naar een digitale context.

In 2026 wordt dit plan verder gemonitord en worden halfjaarlijkse gesprekken gevoerd met Amaryllis over inzet en resultaten. Hiermee wordt structureel gewerkt aan het volgen en verbeteren van de uitvoering.

2.4 Versterken van de invloed van jongeren op beleid en uitvoering.

Duurzame veranderingen komen alleen tot stand in samenwerking met de mensen om wie het gaat. Door in gesprek te gaan met kinderen en jongeren worden vragen, behoeften, belevingen en oplossingen duidelijk. Zo geven we vorm aan democratisch burgerschap van de jeugd en verbeteren en legitimeren we bestaand beleid. Door mee te doen, mee te denken en mee te beslissen, ontwikkelen jeugdigen hun talenten, vaardigheden en competenties. Betekenisvolle participatie geeft hen bovendien het gevoel dat ze gezien worden en dat hun mening ertoe doet. Het laat ze ervaren dat zij een plek hebben in de maatschappij. Dit zijn belangrijke elementen voor een gezonde ontwikkeling.

Actie: kandidaatstellen voor European Youth Capital 2028.

Leeuwarden is kandidaat voor de titel European Youth Capital 2028, met als doel de invloed en participatie van jongeren in sociale, culturele, economische en politieke domeinen te versterken. Dit sluit aan bij de Jeugd Agenda, die inzet op een stevige basis voor een kansrijke toekomst voor jongeren. In 2026 en 2027 wordt circa 15% van het programma uitgevoerd om concepten te testen en te verfijnen, met speciale aandacht voor Project500, het oprichten van een Jongerenplatform en

Code Young voor duurzame Jongerenparticipatie. De focus ligt op het opschalen van succesvolle initiatieven, het betrekken van een bredere en diverse groep jongeren en het trainen van jongeren en professionals in participatie en meebeslissen. De gemeenteraad heeft het college gevraagd om toch ook een uitvoeringsplan op basis van het bidbook te maken, indien eind november blijkt dat een andere stad de titel voor 2028 heeft gewonnen.

[Actie: duurzaam jongeren betrekken bij de uitvoering van de Jeugd Agenda.](#)

In 2025 is gewerkt aan de kandidaatstelling voor European Youth Capital, met brede inzet op jongerenparticipatie. Samen met Tienskip is een plan van aanpak opgesteld voor een jongerenplatform, waarvan in het vierde kwartaal een pilot start. Gemeentebreed wordt geïnterviewd welke thema's relevant zijn voor jongeren, naast de Jeugd Agenda. Vanaf 2026 wordt verkend hoe het jongerenplatform kan aansluiten bij deze lange termijn agenda.

3 Jeugd & inclusiever onderwijs: Terugblik 2025 en Uitvoeringsagenda 2026.

3.1 Verbeteren van de aansluiting kinderopvang - onderwijs - zorg - sociale basis.

Voor het verbeteren van de aansluiting kinderopvang, onderwijs en gemeenten/jeugdhulp is het belangrijk dat er rondom kinderopvang en school wordt samengewerkt met jeugdigen en ouders. Dit doel vraagt om een integrale aanpak waarin samenwerking, communicatie en gedeelde verantwoordelijkheid centraal staan. Deze samenwerking is een ingewikkelde opgave, maar is van groot belang in het veilig en gezond opgroeien van jeugdigen. Wij nemen als gemeente daarin een sterkere, verbindende regierol. Door deze domeinen beter op elkaar af te stemmen wordt er bijgedragen aan gelijke kansen voor kinderen, vroegsignalering en preventie en het voorkomen van minder dure zorg. Ons motto is: onderwijs is de beste zorg voor de jeugd.

Actie: versterken van de voor- en vroegschoolse educatie, versterken van het jonge kind.

Het streven is dat alle peuters die risico lopen op een onderwijsachterstand, meedoen aan voorschoolse educatie. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het VVE beleid in de voorschoolse periode. Binnen de Jeugd Agenda wordt gewerkt aan het versterken van de effectiviteit van de VVE en het verbeteren van het bereik van de doelgroepkinderen. In 2024 nam 95% van de kinderen met een VVE-indicatie binnen de gemeente daadwerkelijk deel aan het voorschoolse educatieprogramma. Op landelijk niveau is een dalende trend zichtbaar: het bereik van doelgroepeuters nam af van 83% in 2021 tot 75% in 2023. Om grip te houden op het non-bereik kijkt de gemeente kritisch naar zowel het aanbod als de spreiding van locaties en investeren we als gemeente in een goede monitoring van gegevens. In Leeuwarden Oost wordt er geëxperimenteerd met de extra inzet van een jeugdverpleegkundige van de GGD om het proces van toeleiding naar VVE te ondersteunen. Deze werkwijze wordt gemonitord en geëvalueerd.

In 2025 is ingezet op het monitoren van de kwaliteit van VVE. Een onderzoeksbureau voert hiervoor gesprekken met leerkrachten en pedagogisch medewerkers om de kwaliteit van VVE op hun locatie in kaart te brengen en te verbeteren. De gesprekken vormen de basis om te komen tot het aanscherpen van de resultaatafspraken voor VVE.

Begin 2026 is weer een aanvraagronde voor de subsidie Kansen voor Kinderen voor alle kinderen van het IKC. Vanuit die regeling versterken we de kansen voor kinderen (door bijvoorbeeld extra cultuur, sport of aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling), de doorgaande lijn en ouderbetrokkenheid en dragen we bij aan het tegengaan van ongelijkheid, het verbeteren van de kwaliteit van onderwijs en kinderopvang en het bevorderen van gezondheid en welzijn. De IKC-commissie, die het college adviseert over de aanvragen van de IKC's, schrijft in hun evaluaties over 2025 dat 'er zowel inhoudelijk als organisatorisch sprake is van ontwikkeling binnen de IKC's'. Tegelijkertijd ziet de IKC-commissie ook dat er nog verdere versterking mogelijk is, voornamelijk als het gaat om het evalueren en reflecteren op de gemaakte keuzes en ouderbetrokkenheid. IKC-ontwikkeling blijft ook een aandachtspunt waarbij er veel kansen liggen in uitwisseling tussen IKC's. Met het oog hierop onderzoeken we of we de komende jaren de regeling kunnen doorontwikkelen.

Ook via het programma Leeuwarden-Oost is er extra aandacht voor deze thema's. Zo wordt in de nieuwe SPUK-aanvraag voorgesteld om de extra IKC-medewerkers te continueren en loopt de aanpak School en Omgeving door. IKC-medewerkers hebben als doel de doorgaande lijn tussen voor-

en vroegschool te verbeteren en de overgang voor kinderen te versoepelen. School en Omgeving zorgt voor extra leer- en ontwikkeltijd voor de basisschoolgroepen, waarbij het doel is de komende jaren uit te bouwen naar 6 uur per week.

Actie: behouden van de inzet van de jeugdondersteuners, breder inzetten waar nodig en verkennen van de bredere inzet van pedagogische brugfunctionarissen.

De jeugdondersteuner richt zich op preventie, normalisering, professionalisering, vroegtijdige signalering en adressering van problemen en een betere verbinding met de leefwereld van het kind buiten het IKC. De jeugdondersteuners worden ingezet op de 10 plus IKC's.

In 2025 is ingezet op het aannemen van de 10 jeugdondersteuners, welke sinds maart 2025 operationeel zijn. Tevens konden schoolbesturen de subsidie voor brugfunctionaris begin 2024 aanvragen voor de schooljaren 2024-2025, 2025-2026 en 2026-2027. In overleg met de schoolbesturen hebben de meeste locaties ervoor gekozen de subsidie in te zetten voor de functie jeugdondersteuner. Dat betekent dat er extra jeugdondersteuners zijn aangesteld bij de gemeente die uiteindelijk door de middelen van het onderwijs bekostigd worden. De brugfunctionarissen werken met dezelfde methodiek als die van de jeugdondersteuners. In het najaar van 2025 wordt er opnieuw onderzoek gedaan naar de maatschappelijke waarde van de inzet van de jeugdondersteuners. Vanuit daar wordt gekeken waar de methodiek en inzet op aangescherpt moet worden.

Herijking plus IKC's

Sinds 2021 zijn er plus IKC's. Deze IKC's staan in aandachtsgebieden waarin we extra investeren om kansenongelijkheid tegen te gaan. Elke twee jaar wordt via een herijking gekeken wat de ontwikkelingen zijn en of we in de juiste plus IKC's investeren. De herijking is gebaseerd op een analyse van vanuit de wetenschap relevante indicatoren op wijk/dorp- en IKC-niveau en is uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma Kansen voor Kinderen 2. Daarbij gaat het om indicatoren op het gebied van de leefsituatie van kinderen (zoals opgroeien in armoede, eenoudergezinnen, werkloosheid, criminaliteit en VSV/startkwalificatie), onderwijsachterstanden en jeugdhulpgebruik.

De herijking van de plus IKC's is in 2024 uitgevoerd. Deze herijking heeft grotendeels geleid tot dezelfde 10 plus IKC's als in 2021. IKC Sint Paulus is als plus IKC toegevoegd en ontvangt hierdoor sinds 2025 extra middelen vanuit Kansen voor Kinderen en heeft inzet van een jeugdondersteuner.

In 2026 vindt de volgende herijking van de plus IKC's plaats. Een werkgroep bestaande uit stafmedewerkers van kinderopvang en onderwijs en gemeente wordt de werkwijze voor het bepalen van de plus IKC's doorontwikkeld. Het door hen nog te formuleren voorstel voor een nieuwe werkwijze zal vervolgens met onderwijs en kinderopvang bestuurlijk worden afgestemd en vastgesteld.

Actie: behouden van de inzet van de methodiek School als Vindplaats in het Voortgezet Onderwijs en breder inzetten waar nodig en indien mogelijk.

De inzet van de werkwijze School als vindplaats in het Voortgezet Onderwijs is gericht op het versterken van de pedagogische infrastructuur, het voorkomen van (school)uitval en het

verminderen van inzet van zwaardere zorg. De methodiek School als Vindplaats is in 2022 onderzocht op effectiviteit. Daar kwam uit naar voren dat de locaties die SAV als werkwijze hebben de zorgkosten minder hard stijgen dan locaties die dat niet hebben. In 2022 is daardoor SAV tijdelijk uitgebreid met 4 nieuwe locaties.

In de programmabegroting van 2025 zijn de middelen voor de methodiek school als vindplaats (SAV) op 9 locaties in het Voortgezet Onderwijs vastgesteld. Voor 5 locaties is structurele financiering en voor 4 locaties is een tijdelijke financiering omdat zij vallen onder een uitbreiding van de locaties die in 2022 is gedaan op basis van het Jeugdzorggebruik per schoollocatie. Door cao-verhogingen bij de maatschappelijke partners die SAV uitvoeren moest de uren inzet van SAV per 2026 wordt verlaagd en aangepast naar de beschikbare subsidieruimte. In 2026 wordt er ingezet op een doorontwikkeling van het methodisch werken binnen School als Vindplaats. Op die manier wordt er gekeken waar SAV nog specifiek en efficiënter kan worden ingezet in het Voortgezet Onderwijs. Per 2027 zijn opnieuw middelen nodig voor de 4 locaties die gefinancierd werden met tijdelijke middelen.

[Actie: borging Scholenteams in het MBO Onderwijs.](#)

In het MBO is afgelopen jaren ingezet op erkende methodieken die bijdragen aan het voorkomen van instroom bij tweedelijns zorg en het voorkomen van (maatschappelijke/school) uitval.

Binnen Firda is een nieuwe zorg- en begeleidingsstructuur in de school ontwikkeld genaamd: Sterk in Firda. De aanpak wordt gefinancierd door de gemeente Leeuwarden en de overige Friese gemeenten. Deze methodiek is in januari 2025 van start gegaan. In 2026 wordt deze methodiek geëvalueerd en onderzocht door het lectoraat van NHL Stenden. Op basis van deze evaluatie wordt de aanpak samen met de Friese gemeente besproken en aangescherpt waar nodig.

Binnen Aeres MBO wordt de begeleidingsmethodiek Stap en Stipe ingezet. Deze werkwijze kenmerkt zich door de inzet van studenten van de opleidingen uit het sociale domein van de hogescholen (hbo of universiteit) die stage lopen en begeleid worden door de zorgcoördinatoren en schoolopleider.

[Actie: verkennen en benutten van preventieve collectieve programma's op school.](#)

Binnen de Jeugdagenda wordt ingezet op preventieprogramma's die de veerkracht onder jeugdigen versterken.

In het primair onderwijs is in 2025 via de subsidieregeling Kansen voor Kinderen op gemiddeld 40 IKC's in op o.a. het brede welzijn en gezondheid van kinderen middels diverse methodieken zoals bv. vreedzame school, rots en water of Kanjertraining ingezet. IKC's kiezen zelf of en hoe ze de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen willen gaan ondersteunen. In 2026 wordt binnen het primair onderwijs verder vraaggericht ingezet op de methodiek KIES. Deze methodiek is gericht op het begeleiden van echtscheidingsproblematiek.

De methodiek Storm is gericht op mentale gezondheid en suïcide preventie en wordt momenteel in aangepaste vorm ingezet op het MBO en gefaseerd ingezet op VO-locaties. Daarnaast is suïcidepreventie een belangrijk onderwerp vanuit de Jeugdagenda en de Gezondheidsnota waar we op blijven inzetten.

[Actie: meer collectief inzetten van de zorg-onderwijsarrangementen en dichter bij de plek waar de jeugdige al is.](#)

Door zorg en ondersteuning te organiseren op de plek waar het kinderen en jongeren al zijn (op school), wordt hulp sneller en eenvoudiger toegankelijk. Daarnaast werkt het bij aan minder versnippering omdat elk kind niet een apart traject moet doorlopen.

De schoolbesturen binnen het Voortgezet Onderwijs, het Samenwerkingsverband en gemeente Leeuwarden kijken gezamenlijk naar mogelijkheden voor collectieve inzet van jeugdhulp binnen de school. Er vonden in 2025 analyses op schooluitval, schoolaanwezigheid en zorggebruik plaats op alle Voortgezet onderwijs scholen. Deze zogenoemde schoolpaspoorten zijn de basis om met elkaar te verkennen waar en of collectieve ondersteuning van jeugdhulp binnen het onderwijs passend is.

In Franeker en Kollum is collectieve ondersteuning in de vorm van maatwerkvoorzieningen georganiseerd voor jongeren met ASS gerelateerde problematiek die uitvallen of dreigen uit te vallen in het regulier onderwijs.

De afgelopen jaren gingen al Leeuwarder leerlingen naar de maatwerkvoorzieningen in Kollum en Franeker. De Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân, Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Fryslân-Noord, het Samenwerkingsverband Fryslân-Noord en de gemeente Leeuwarden werken samen aan de ontwikkeling van een maatwerkvoorziening voor leerlingen in het voortgezet onderwijs in Leeuwarden, met als doel beter aan te sluiten bij hun individuele ondersteuningsbehoeften. In het schooljaar 2025-2026 komt er een overbruggingsperiode waarin jongeren vanuit de gemeente Leeuwarden nog gebruik maken van de voorzieningen in Kollum en Franeker.

Uit onderzoeken die zijn gedaan door de maatwerkvoorziening in Kollum komt naar voren dat deze aanpak leidt tot een vermindering van zwaardere zorg.

[Actie: Intensiveren van de gemeentelijke regierol op de aansluiting tussen de interne zorgstructuur op school, het samenwerkingsverband en specialistische jeugdhulp](#)

Regelmatige bijeenkomsten tussen professionals uit kinderopvang, onderwijs, zorg en welzijn dragen bij aan het bespreken van de praktijk en afstemmen van het beleid. Daarbij is het van belang om gezamenlijke visie en taal te ontwikkelen waarbij gedeelde pedagogische en ontwikkelingsgerichte visie worden vastgesteld zodat alle betrokkenen dezelfde uitgangspunten hanteren. Om dit te organiseren zijn er in 2025 zowel ambtelijke en bestuurlijke tafels ingericht waar de onderwerpen van de jeugdagenda in centraal staan. Dit heeft geleid tot een betere samenwerking en afstemming en gedeelde verantwoordelijkheid van partijen.

Een van de voorbeelden hiervan is dat het Fries privacy covenant tot stand gekomen is. Dit covenant tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulpaanbieders is vanaf nu officieel van kracht in heel Friesland. Het maakt het mogelijk om op een zorgvuldige en juridisch verantwoorde manier gegevens te delen wanneer jongeren ondersteuning nodig hebben.

Voor de ontwikkeling van jongeren is het belangrijk dat zij op tijd passende hulp krijgen. In de praktijk betekent dit dat onderwijs, gemeenten en jeugdhulpaanbieders vaak domeinoverstijgend moeten samenwerken. Het covenant bevat afspraken over privacy, gegevensbescherming en verantwoordelijkheden.

In april 2025 is het covenant ondertekend door alle Friese gemeenten en onderwijspartners in het primair en voortgezet onderwijs. Sociaal Domein Fryslân en de werkgroep Passend Onderwijs/Zorg voor de Jeugd hebben samen ervoor gezorgd dat dit covenant er is gekomen.

3.2 Voorkomen van schooluitval en van jeugdigen in de bijstand.

Het doel is om schooluitval en instroom in de bijstand onder jongeren te voorkomen, door middel van een integrale aanpak waarin gemeenten, onderwijs, zorg en werkgevers samenwerken. Deze gezamenlijke inzet versterkt het toekomstperspectief van jongeren, vergroot hun zelfredzaamheid en voorkomt langdurige afhankelijkheid van zorg of uitkeringen.

Actie: evalueren bestaande maatregelen voortijdig schoolverlaten.

De aanpak van voortijdig schoolverlaters wordt opgesteld en uitgevoerd in regionaal verband. Gemeente Leeuwarden treedt op als centrumgemeente. In 2025 is ingezet op de volgende maatregelen:

In de regio Friesland Noord bestaat een breed aanbod aan concrete maatregelen om voortijdig schoolverlaten te bestrijden. Van persoonlijke doorstroombegeleiding en aangepaste onderwijsprogramma's tot gerichte subsidies en samenwerking binnen mbo. In 2025 is ingezet op de volgende maatregelen:

Doorstroompunt Friesland Noord

1. Persoonlijke begeleiding door doorstroomcoaches
Jongeren tot 23 jaar die (dreigen) uit te vallen, worden begeleid door een doorstroomcoach. Zij sluiten aan bij het eindgesprek, bekijken of terugkeer naar school mogelijk is, of onderzoeken de route naar werk of werk en leren. De begeleiding loopt door totdat de jongere een startkwalificatie haalt of 23 wordt.
2. Samenwerking met onderwijs en werkgevers
Doorstroomcoaches werken samen met scholen, mbo-instellingen en werkgevers om passende vervolgotrajecten mogelijk te maken.
3. Vizier op school
Intensievere samenwerking met MBO. Er worden nieuwe werkprocessen en afspraken ontwikkeld om de overgang van VO naar MBO soepeler te laten verlopen.
4. Lifecoaching
Ondersteunt kwetsbare jongeren en sluit aan bij bestaande regionale programma's zoals Stay in school e.a.

In 2026 start de nieuwe periode van het regionale programma voortijdig schoolverlaten (VSV). Daarnaast zal in 2026 de Wet "van school naar duurzaam werk" inwerking treden. Deze wet is gericht op jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt om die beter te begeleiden bij de overgang van school naar werk en het behoud van werk. De wet legt ook meer nadruk op samenwerking tussen onderwijs, doorstroompunten en gemeenten en biedt jongeren tot 27 jaar extra ondersteuning. Het doel hiervan is dat meer jongeren uitstromen uit naar duurzaam werk of leerwerktrajecten, er een verhoogde inzet komt van praktijkleren, en leidt tot een betere aansluiting tussen jongeren en regionale werkgevers. De focus van deze inzet komt te liggen op jongeren uit het praktijkonderwijs, Voortgezet speciaal onderwijs, en mbo-niveau 1 en 2. Ter voorbereiding op de uitvoering van de wet "van school naar duurzaam werk" wordt in de regio Friesland Noord de begeleiding door het doorstroompunt na 23 jaar in Q4 2025 voortgezet tot 27 jaar. De inzet en uitvoering van deze nieuwe wet wordt in samenspraak met zowel gemeente, scholen en arbeidsmarktregio in 2026 verder uitgewerkt.

In de nieuwe programmaperiode wordt ingezet op de volgende interventies:

1. Stay in school: gericht op het op school houden van jongeren;

2. Take the next step – education/school: gericht op alle overstapmomenten naar vervolgonderwijs;
3. Take the next step – sustainable work: gericht op alle overstapmomenten naar arbeid;
4. Back to school: gericht op het terugleiden naar school.

Actie: onderzoeken van het effect van preventie in het primair onderwijs

Het jongerenteam wil graag eerder betrokken worden als er sprake is van dreigend schoolverzuim. In 2026 wordt ingezet op het verder uitbouwen van de samenwerking met het Primair onderwijs. Dit doet het Jongerenteam door actief contacten te leggen met de scholen en de scholen uitleg geven over de toegevoegde waarde van leerplicht. Leerplicht heeft naast de handhavingsfunctie ook een adviserende en ondersteunende functie.

In 2026 wordt er een start gemaakt door middel van data, te onderzoeken of het preventief oppakken van dossiers in het primair onderwijs een positief effect gaat hebben in de schoolloopbaan van het Voortgezet Onderwijs. De data van het afgelopen schooljaar wordt gebruikt als startpunt. De resultaten hiervan worden meegenomen in het jaarverslag wat jaarlijks wordt opgesteld.

Actie: versterken van de thuiszittersaanpak

School is verantwoordelijk om jongeren van meer dan 4 weken aansluitend met ongeoorloofd verzuim te melden bij het Samenwerkingsverband. Dit wordt ook wel langdurig relatief verzuim genoemd. Leerplicht bespreekt deze leerlingen tijdens het interne breed overleg van de school. Daar waar nodig sluit het samenwerkingsverband aan.

Het samenwerkingsverband doet iedere drie maanden melding van het aantal thuiszittende jongeren (relatief en absoluut verzuim) bij de inspectie van het onderwijs. Het doel is om thuiszittende leerlingen sneller in beeld te krijgen. Daarmee ligt de regierol voor de thuiszittersaanpak bij het Samenwerkingsverband.

In 2025 is het regionale werkproces rondom thuiszitters door de werkgroep bestaande uit het Samenwerkingsverband, het Doorstroompunt en leerplicht aangepast. Daarbij zijn de definities van thuiszitters opnieuw vastgesteld. Vanuit daar wordt er beter bepaald wie in welke casus welke rol en verantwoordelijkheid heeft. Dit werkproces wordt in 2026 verder in de regio op route gebracht en vastgesteld. Met de ontwikkelingen van de maatwerkvoorziening in het Voortgezet Onderwijs in 2026 wordt ook gewerkt aan het voorkomen van thuiszitten.

4. Jeugd & (gemeentelijke) toegang: Terugblik 2025 en uitvoeringsagenda 2026.

4.1 Verlagen van de drempel voor jeugdigen en ouders om eerder hulp te vragen.

Soms heeft een jeugdige of de omgeving het gevoel het niet meer zonder hulp te redden. In dat geval moet er laagdrempelig contact kunnen worden gelegd met iemand die ondersteuning kan bieden bij het versterken van het dagelijkse leven. In de gemeente Leeuwarden kunnen zij hun hulpvraag bespreken met de professionals van Amaryllis, in de buurt- en dorpskamers of op het consultatiebureau van de Jeugdgezondheidszorg. Als lichte vormen van ondersteuning (zoals opvoed- en opgroei-ondersteuning) niet (meer) voldoende zijn, wordt doorverwezen naar het Jeugdexpertteam. Medische verwijzers (bijvoorbeeld jeugdartsen van het consultatiebureau) kunnen zonder tussenkomst van het Jeugdexpertteam doorverwijzen naar specialistische jeugdhulp.

Actie: doorontwikkeling van het Jeugdexpertteam

Voor een goede toegang tot jeugdhulp via de gemeente, zijn er in 2025 een aantal verbeteringen doorgevoerd. Deze verbeteringen komen voort uit verschillende onderzoeken (Berenschot Onderzoek, Inspectie onderzoek naar de gemeentelijke toegangen in Nederland, keten onderzoek).

De verbeteringen zijn gericht op de interne werkwijze en kwaliteits- en procesverbeteringen. Eén van de verbeteringen is de implementatie van het Regionaal Ondersteuningsplan (ROP) en de Verklarende Analyse (VA). Het volledige team is inmiddels getraind in werken met de verklarende analyse. De eerste stappen zijn gezet om in de dagelijkse praktijk te werken aan de hand van de verklarende analyse. Het werken met het ROP en de Verklarende Analyse draagt bij aan het realiseren van Matched care, het direct inzetten van de passende ondersteuning. Deze verbeterpunten sluiten aan bij het doel 'Verbreden van de kijkrichting naar het hele systeem rondom de jeugdige' en de daarbij geformuleerde acties in de Jeugd Agenda 2024-2026.

Het aanscherpen van de aansturing op de doorloop in caseload van medewerkers is verbeterd. Naast een evenwichtige taakverdeling binnen het Jeugdexpertteam helpt inzicht in caseload de wachttijden te verkorten en sneller passende ondersteuning te bieden aan jeugdigen en ouders.

Naast interne verbeteringen is in 2025 ook ingezet op het door ontwikkelen van de samenwerking met ketenpartners zoals Amaryllis en Veilig Thuis met als doel de keten zo optimaal mogelijk te laten functioneren. De afstemming tussen de gedragswetenschappers van het Jeugdexpertteam en Veilig Thuis leidt in complexe casuïstiek tot snellere inzet van de juiste ondersteuning.

In 2026 wordt de lijn voortgezet met verdere professionalisering, kwaliteitsverbetering en versterking van leiderschap en rolduidelijkheid binnen het team.

Actie: aanpassen van de samenwerkingsafspraken tussen het Jeugdexpertteam en Amaryllis

De samenwerkingsafspraken Jeugdexpertteam- Amaryllis zijn eerst intern geëvalueerd en zijn gewenste aanpassingen geïnventariseerd. Eind 2025 worden deze besproken met Amaryllis en worden de samenwerkingsafspraken herijkt.

Actie: ontwikkelen monitor toegang

Voor de toegangsvormen POH Jeugd, Jeugdexpertteam en Amaryllis is een monitor (door)ontwikkeld om inzicht te krijgen in het verwijsgedrag binnen de verschillende vormen van toegang om te kunnen evalueren en waar nodig bij te sturen. In de monitor is informatie opgenomen over:

- Het aantal jeugdigen dat zij zelf helpen
- Het aantal jeugdigen dat zij doorverwijzen naar het voorliggend veld (preventie)
- Het aantal jeugdigen dat zij doorverwijzen naar specialistische jeugdhulp of het Jeugdexpertteam.

Voor de POH jeugd en het Jeugdexpertteam is het verwijsgedrag inmiddels inzichtelijk gemaakt in een dashboard. Voor Jeugdondersteuners Kindcentra zijn de eerste stappen gezet richting een dashboard, waarvoor aanpassingen in het registratiesysteem nodig zijn. Amaryllis heeft zijn eigen registratie/monitoringssysteem waarin deze gegevens terug te vinden zijn.

In 2026 wordt onderzocht hoe de afzonderlijke dashboards gekoppeld kunnen worden tot één integrale monitor toegang, met inzicht in instroom, hulpverlening en doorverwijzing van jeugdigen.

4.2 Behouden en versterken van de waarde van de Praktijkondersteuner Jeugd (POH Jeugd) bij huisartsen in het verlagen van het beroep op jeugdhulp.

De POH Jeugd is een professional op het gebied van jeugd, die in de praktijk van een huisarts werkt. Bij +/- 85% van de huisartsenpraktijken in Leeuwarden is een POH-Jeugd aanwezig.

De effecten van de inzet POH-jeugd zijn positief. Van de jeugdigen die gebruik maken van het aanbod POH-jeugd kan +/- 60 % verder zonder aansluitende specialistische jeugdhulp. De komende tijd wordt geïnvesteerd in het verhogen van de dekkingsgraad, het versterken van de ketensamenwerking en de rol die de POH-jeugd kan spelen in de toegang tot en uitvoering van PreventiePlus (onderdeel van pijler 1 Jeugd & versterken het dagelijks leven).

Actie: verbeteren toegang tot het breder sociaal domein via Jeugdexpertteam of Amaryllis.

De digitale verwijzing van de huisarts naar het Jeugdexpertteam en Amaryllis is mogelijk gemaakt. Hiermee is de samenwerking tussen het medisch domein en het bredere sociaal domein versterkt. Dit zorgt ervoor dat er aan brede vraagverheldering kan worden gedaan en de hulpvraag van de jeugdige en/of ouders op de juiste plek en zo vroeg mogelijk in de keten kan worden beantwoord. Vanuit de monitor Amaryllis en Jeugdexpertteam is een toename zichtbaar van het aantal verwijzingen naar het sociaal domein.

Tegelijkertijd is geïnvesteerd in het vergroten van kennis en netwerk binnen het brede sociale domein. Met de lancering van de gids 'algemene- en voorliggende voorzieningen jeugdhulp', het onder de aandacht brengen van de beschikbaarheidswijzer en verkenningen rondom de uitbreiding van POH-Jeugd en de rol in PreventiePlus, wordt blijvend gewerkt aan een bredere en meer samenhangende toegang tot het brede (preventieve) veld van de jeugdhulp (gelinkt aan pijler 1).

4.3 Vaker één vast gezicht voor het gezin.

Binnen alle instanties rondom de jeugdige (school, Jeugdexpertteam, jeugdondersteuner, POH Jeugd en Jeugdgezondheidszorg) is het belangrijk dat één persoon het aanspreekpunt is voor de jeugdige en de ouders. Één vast gezicht biedt jeugdigen en gezinnen houvast, vertrouwen en duidelijkheid, waardoor samenwerking versterkt wordt en hulp effectiever kan worden ingezet. Daarom wordt er bij het Jeugdexpertteam aan iedere jeugdige één vaste jeugdconsulent gekoppeld.

Actie: versterken samenwerking Amaryllis en Jeugdexpertteam.

Wanneer er hulpvragen uit meerdere domeinen zijn is het des te belangrijker dat het voor de jeugdige en ouders duidelijk is wie de vaste contactpersoon is. In 2026 worden hierover afspraken gemaakt met Amaryllis en vastgelegd is de samenwerkingsafspraken.

Actie: het voeren van het 'klik' gesprek.

In een klikgesprek tussen jeugdige/ ouders en de beoogd jeugdconsulent wordt verkend of er een klik is. Als dit niet zo is wordt gekeken of een andere jeugdconsulent dit wel heeft. Het voeren van de klikgesprekken wordt in 2026 uitgewerkt in geïmplementeerd.

Actie: het project Lifecoaches van Leeuwarden Oost bij succes implementeren.

Vanuit het project Leeuwarden Oost is er een effectmeting en MKBA uitgevoerd. Hieruit bleek dat de aanpak van de Lifecoaches effectief is in het begeleiden van jongeren met problemen op meerdere gebieden. Het werk van de Lifecoaches wordt voortgezet vanuit het jongerenteam van de gemeente Leeuwarden en voor het doorstroompunt Friesland noord.

4.4 Versterken van de regie van ouders en jeugdigen.

Er zijn verschillende manieren waarom de regie van ouders versterkt kan worden, bijvoorbeeld door het inzetten van een onafhankelijke clientondersteuner. Hiervoor zijn in Leeuwarden verschillende vormen beschikbaar. De mogelijkheid om hiervan gebruik te maken wordt meer gepromoot. Een andere manier waarop de regie versterkt kan worden is door de inzet van het eigen netwerk.

Actie: invoeren van de mogelijkheid tot een zelfgekozen steunfiguur uit het eigen netwerk.

In het najaar van 2025 vindt er een inventarisatie en analyse plaats van de verschillende manieren waarop de inzet een zelfgekozen steunfiguur uitgevoerd kan worden. Op basis van deze uitkomsten wordt er een werkwijze gekozen en een implementatie plan opgesteld. De werkwijze zal erop gericht zijn het netwerk te versterken en een duurzaam onderdeel te laten worden van de steunstructuur rond een jeugdige en gezin.

4.6 Betere samenwerking door eigenaarschap, vertrouwen en een heldere rolverdeling.

Om de hulp rondom een jeugdige en het systeem goed te kunnen organiseren, is het van wezenlijk belang dat alle (zowel interne als externe) partijen weten wat hun rol is. Het is ook belangrijk te weten waar deze rol begint en waar deze stopt. Dit vraagt om vertrouwen in elkaars deskundigheid en expertise en de wil om onderling samen te werken. De gemeente heeft hierin de regie.

Actie: evalueren van de huidige samenwerkingsafspraken met ketenpartners.

In 2025 is gestart met de regionale evaluatie van bestaande samenwerkingsprotocollen tussen Friese gemeenten en ketenpartners zoals Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming. Deze evaluatie wordt uitgevoerd door de regionale werkgroep Gedwongen Kader en vormt de basis voor eventuele aanpassingen in 2026.

Daarnaast wordt de samenwerking tussen het Jeugdexpertteam en Amaryllis geëvalueerd met als doel het verlagen van de drempel voor jeugdigen en ouders om eerder hulp te vragen. Hierbij staat het versterken van wederzijds begrip, duidelijke werkafspraken en een sluitende keten centraal.

Actie: informatieverstrekking jeugdbeschermingsketen

Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek naar de jeugdbeschermingsketen worden de jaarrapportages van ketenpartners cq de verslagen van de gesprekken die daarover gehouden worden met de ketenpartners (met name de Gecertificeerde Instellingen) inclusief een duiding gedeeld met de gemeenteraad.

Actie: stimuleren van een samenwerkingscultuur waarin we elkaar aanspreken op eigenaarschap en rolinvulling.

Om de samenwerking te bevorderen en te optimaliseren zijn er verschillende (structurele) afstemmingsoverleggen georganiseerd. Met Veilig Thuis vindt dit 2-wekelijks overleg plaats en met Amaryllis vindt dit overleg 4-wekelijks plaats. De onderlinge samenwerking en operationele vraagstukken zijn onderwerp van gesprek. Daarnaast is er een Regionaal overleg teamleiders gebiedsteams in Friesland. De frequentie fluctueert.

4.7 Voorbereid zijn op de toekomstig landelijke implementatie van het nieuwe Toekomstscenario voor Kind- en Gezinsbescherming.

Het is de bedoeling van het landelijk Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming om de keten van jeugdbescherming en -reclassering te vereenvoudigen en meer gezinsgericht te maken. Het doel is om kinderen en gezinnen effectieve bescherming en tijdige hulp te bieden wanneer er problemen zijn bij positief en veilig opgroeien. Wet- en regelgeving wordt de komende jaren hierop aangepast. De taken van de GI, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming worden grotendeels ondergebracht in een Regionaal Veiligheidsteam. In elke gemeente moet een Lokaal Veiligheidsteam komen.

Actie: onderzoeken hoe de gemeentelijke infrastructuur passend gemaakt kan worden op het toekomstscenario.

Het project Zicht op Veiligheid is in 2025 uitgebreid met deelname van de William Schrikker Stichting, waardoor nu drie jeugdzorgwerkers van gecertificeerde instellingen en drie medewerkers van het Jeugdexpertteam intensief samenwerken. Doel is het voorkomen van gedwongen

maatregelen door gezamenlijke inzet en bundeling van expertise. In 2026 wordt onderzocht hoe deze werkwijze regionaal uitgerold kan worden, als onderdeel van het provinciale programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Parallel daaraan loopt het project Toegang in Beeld, waarin de gemeente Leeuwarden onderzoekt hoe inwoners beter toegang kunnen krijgen tot passende hulp en ondersteuning. Dit gebeurt binnen de kaders van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet. Samen met inwoners, professionals en organisaties wordt in kaart gebracht hoe de huidige toegangsstructuur functioneert en waar verbeteringen mogelijk zijn.

Beide projecten dragen bij aan een bredere beweging richting een meer preventieve, samenhangende en mensgerichte aanpak binnen het sociaal domein, waarin samenwerking, maatwerk en vroegtijdige ondersteuning centraal staan.

5. Financieel kader 2026

Bij de vaststelling van de Jeugdagenda in 2024 zijn voor de jaren 2024, 2025 en 2026 middelen beschikbaar gesteld van in totaal € 4.375.000. Dit bedrag is inclusief cofinanciering van € 225.000 uit onderwijsachterstandsmiddelen (ten behoeve van de collectieve onderwijs- en zorgarrangementen).

In onderstaande tabel is de oorspronkelijke verdeling naar de jaren weergegeven.

Uitvoeringskosten	2024	2025	2026	Totaal
Jeugdondersteuners	426.000	576.000	576.000	1.578.000
Voorbereiding en uitbreiding Toekomstscenario Zicht op Veiligheid	35.000	75.000		110.000
Tijdelijke ziektevervangings	500.000	0		500.000
Kwaliteit en toezicht toegang	150.000	150.000	150.000	450.000
Totaal	1.111.000	801.000	726.000	2.638.000
Incidentele investeringen Jeugd Agenda				
Organisatie				
Programmamanagement	140.000	140.000	140.000	420.000
Monitoring	60.000	60.000	60.000	180.000
Jeugd & het versterken van het dagelijks leven				
Project @Ease	30.000	30.000	30.000	90.000
Buurtgezinnen (uitbreiding + voortzetting pilot)	30.000	50.000	100.000	180.000
Jeugd & inclusiever onderwijs				
Caleidoscoop bso	112.000			112.000
Collectieve onderwijs- en zorgarrangementen	100.000	125.000	200.000	425.000
Caleidoscoop maatwerkklass		25.000	25.000	50.000
Jeugd & gemeentelijke toegang				
Inzet steunfiguur netwerk		90.000	90.000	180.000
Verklarende analyse training	100.000			100.000
Totaal	572.000	520.000	645.000	1.737.000
TOTAAL	1.683.000	1.321.000	1.371.000	4.375.000

De uitgaven tot en met 2025 komen naar verwachting uit op een totaalbedrag van € 2.589.909,-. Het financieel kader voor 2026 komt daarmee uit op een bedrag van € 1.785.091,-.

In de navolgende tabel is inzichtelijk gemaakt hoe dit bedrag verdeeld is over de verschillende deelonderwerpen/thema's. De ruimte voor 2026 ligt hoger dan wat in de oorspronkelijke verdeling voor 2026 was opgenomen (was € 1.371.000,-). Dit is te verklaren doordat de ruimte die in 2024 en 2025 is ontstaan door lagere uitgaven in beide jaren, beschikbaar blijft en in die zin doorschuift naar 2026.

De uitvoeringskosten en incidentele investeringen betreffen de jaren 2024, 2025 en 2026.

In 2027 wordt ingezet op de borging van de benodigde middelen en resultaten. De borging hiervan wordt in principe uitgevoerd binnen de reguliere formatie. Indien de resultaten van de pilots in Leeuwarden Oost effectief zijn gebleken, worden deze ook in de rest van Leeuwarden toegepast.

Uitvoeringskosten	beschikbaar 2024-2026	bestedingen t/m 2025	beschikbaar 2026
--------------------------	----------------------------------	---------------------------------	-----------------------------

Jeugdondersteuners	1.578.000	1.002.000	576.000
Voorbereiding en uitbreiding Toekomstscenario Zicht op Veiligheid	110.000	110.000	0
Tijdelijke ziektevervanging	500.000	500.000	0
Kwaliteit en toezicht toegang	450.000	150.000	300.000
Totaal	2.638.000	1.762.000	876.000

Incidentele investeringen Jeugd Agenda

Organisatie			
Programmamanagement	420.000	240.000[1]	180.000
Monitoring	180.000	90.000	90.000
Jeugd & het versterken van het dagelijks leven			
Project @Ease	90.000	57.309	32.691
Buurtgezinnen (uitbreiding + voortzetting pilot)	180.000	80.000	100.000
Jeugd & inclusiever onderwijs			
Caleidoscoop bso	112.000	112.000	0
Collectieve onderwijs- en zorgarrangementen	425.000	223.600	201.400
Caleidoscoop maatwerkklas	50.000	25.000	25.000
Jeugd & gemeentelijke toegang			
Inzet steunfiguur netwerk	180.000	0	180.000
Verklarende analyse training	100.000	0	100.000
Totaal	1.737.000	827.909	909.091
TOTAAL	4.375.000	2.589.909	1.785.091

[1] In 2025 zijn de gereserveerde gelden voor programmamanagement deels op een alternatieve wijze aangewend. Dit heeft te maken met een onderuitputting die ontstond doordat de functie van programmamanager in 2025 grotendeels vacant is gebleven. Vanuit deze onderuitputting is in 2025 een tijdelijke versterking van het contractmanagement t.a.v. de DVO's gefinancierd.

Bijlage Jeugd Agenda: terugblik 2025 en jaarplan 2026

Pijler 1 Jeugd & het versterken van het dagelijks leven

Terugblik 2025

Doel	Actie	Stand van zaken	Gestart/ nog niet gestart/ afgerond
Aansluiten bij informele structuren en versterken van de sociale basis	Scan maken van de sociale basis per wijk en dorp. Versterken waar nodig	Regeling 'samen leven, samen gezond' is gemaakt.	Afgerond
Vergroten van de veerkracht van jeugdigen, ouders en hun omgeving	Toetsen van het preventief aanbod aan de top-10 beschermende factoren. Stoppen, versterken en aanvullen	Preventief aanbod is in kaart gebracht en getoetst aan de top-10 beschermende factoren. Het huidige aanbod komt positief naar voren.	Gestart
	Evalueren van de instrumenten voor de verbinding van formele en informele zorg en deze versterken en verbreden waar mogelijk	Moet nog starten eventueel samenvoegen met (invoeren van de mogelijkheid tot een zelfgekozen steunfiguur uit het eigen netwerk) uit Pijler 3	Nog niet gestart
	Uitbreiden aanpak Buurtgezinnen		Afgerond
	Monitoren en bekostigen PreventiePlus. Uitbreiden waar mogelijk	Monitoring uitgevoerd	Afgerond
	Draagvlakonderzoek Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)		Afgerond
Aansluiten bij de leefwereld van jongeren	Behoefteonderzoek doen onder jeugdigen. Daarna actualiseren van het jongerenwerk		Afgerond
Versterken van de invloed van jongeren op beleid en uitvoering	Kandidaatstellen voor European Youth Capital 2028		Afgerond
	Duurzaam jongeren betrekken bij de uitvoering van de Jeugd Agenda		Afgerond

Uitvoeringsplan 2026

Doel	Actie	Toelichting	Planning
Aansluiten bij informele structuren en versterken van de sociale basis	Scan maken van de sociale basis per wijk en dorp. Versterken waar nodig	Verder werken aan Maatwerkplannen per wijk en dorp	Doorlopend
Vergroten van de veerkracht van jeugdigen, ouders en hun omgeving	Toetsen van het preventief aanbod aan de top-10 beschermende factoren. Stoppen, versterken en aanvullen	Na toetsing in 2025 zal er een verdiepende analyse worden gemaakt van het aanbod waarbij we stoppen met datgene wat niet werkt en versterken of vullen aan wanneer nodig.	Q2
	Evalueren van de instrumenten voor de verbinding van formele en informele zorg en deze versterken en verbreden waar mogelijk	Moet nog starten eventueel samenvoegen met (invoeren van de mogelijkheid tot een zelfgekozen steunfiguur uit het eigen netwerk) uit Pijler 3	Q4
	Uitbreiden aanpak Buurtgezinnen	Voornemen is om in 2026 door te gaan met Buurtgezinnen	Q1
	Monitoren en bekostigen PreventiePlus. Uitbreiden waar mogelijk	De data van de aanbieders zal worden opgenomen in de dashboards van de Gemeente Leeuwarden. Daarnaast wordt nieuw aanbod ingezet.	Q2
	Draagvlakonderzoek Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)		Doorlopend
Aansluiten bij de leefwereld van jongeren	Behoefteonderzoek doen onder jeugdigen. Daarna actualiseren van het jongerenwerk		Doorlopend
Versterken van de invloed van jongeren op beleid en uitvoering	Kandidaatstellen voor European Youth Capital 2028		Doorlopend
	Duurzaam jongeren betrekken bij de uitvoering van de Jeugd Agenda		Doorlopend

Pijler 2 Jeugd & Inclusiever onderwijs

Terugblik 2025

Doel	Actie	Stand van zaken	Gestart/ Nog niet gestart/ Afgerond
Verbeteren van de aansluiting kinderopvang - onderwijs - zorg - sociale basis	Versterken van de voor- en vroegschoolse educatie, versterken van het jonge kind	Inzet op een AZC voor kinderen in de opvang. De regeling kansen voor kinderen is aangepast op basis van herijking Plus IKC's. Daarnaast is in Leeuwarden Oost het programma School en omgeving uitgevoerd.	Gestart
	Behouden van de inzet van de jeugdondersteuners en breder inzetten waar nodig	De jeugdondersteuners zijn operationeel op de tien plus-IKC.	Gestart
	Behouden van de inzet van de methodiek School als Vindplaats in het Voortgezet Onderwijs en breder inzetten waar nodig en indien mogelijk	Methodiek School als Vindplaats wordt uitgevoerd op 9 locaties (waarvan 4 tijdelijk).	Gestart
	Borging Scholenteams in het MBO onderwijs	Op het MBO (Firda) is er een nieuwe zorg- en begeleidingsstructuur: Zorg in Firda gestart.	Gestart
	Verkennen van de bredere inzet van pedagogische brugfunctionarissen	De brugfunctionarissen zijn operationeel en werken op basis van dezelfde methodiek als de jeugdondersteuners	Afgerond
	Verkennen en benutten van preventieve collectieve programma's op school.	In het Primair onderwijs wordt via de subsidieregeling ingezet op het brede welzijn en gezondheid van de kinderen. Ook wordt de KIES methodiek ingezet. Op het MBO en VO wordt ingezet op de Storm methodiek.	Gestart
	Meer collectief inzetten van de zorg-onderwijsarrangementen en dichterbij de plek waar de jeugdige al is	Er hebben analyses plaatsgevonden op schoolniveau. Op basis van deze analyses wordt verkend of en waar collectieve ondersteuning van jeugdhulp binnen het onderwijs passend is.	Gestart
	Intensiveren van de gemeentelijke regierol op de aansluiting tussen de interne zorgstructuur op school, het samenwerkingsverband en de specialistische jeugdhulp	In 2025 zijn er bestuurlijke tafels georganiseerd met zowel Kinderopvang, Primair en Voortgezet onderwijs waar diverse onderwerpen zijn geagendeerd	Gestart
	Monitoren van het effect van meer zorg op school op de gewenste daling van de kosten van geïndiceerde jeugdhulp.	Middels de schoolpaspoorten in het voortgezet onderwijs wordt ingezet op monitoring van de zorgkosten per schoollocatie.	Gestart

Voorkomen van schooluitval en van jeugdigen in de bijstand	Evalueren bestaande maatregelen voortijdig schoolverlaten	Er is een analyse gedaan naar de regionale VSV aanpak van de doorstroomregio Friesland Noord. Op basis van deze analyse wordt er een regionaal programma opgesteld voor de periode 2026 –2029.	Gestart
	Onderzoeken van het effect van preventie in het primair onderwijs op voorkomen uitval in het voortgezet onderwijs	In 2025 is er gestart met registratie in CAREl waarmee we data kunnen verzamelen om het effect te meten. Schooljaar 2024-2025 is het startjaar.	Gestart
	Versterken van de thuiszittersaanpak	Vanuit de werkgroep thuiszitters is de thuiszittersaanpak aangepast. In derde/vierde kwartaal van 2025 moet deze klaar zijn. Vervolgens zal deze in de regio worden gedeeld.	Gestart
	Verbeteren van de aansluiting tussen de zorgplicht van het onderwijs en de jeugdhulpplicht van de gemeente	Vanuit JET wordt er een training Jeugdwet en Passend Onderwijs georganiseerd in Q4. Deelnemers zijn: Jeugdconsulenten, jok-ers, leerplichtambtenaren, POH en Amaryllis. Vertaling naar onderwijs en samenwerkingsverband is de volgende stap.	Gestart

Uitvoeringsplan 2026

Doel	Actie	Toelichting	Planning
Verbeteren van de aansluiting kinderopvang - onderwijs - zorg - sociale basis	Versterken van de voor- en vroegschoolse educatie, versterken van het jonge kind	In 2026 wordt ingezet op: - Het versterken van de toeleiding naar vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) - Nieuwe aanvraagronde op basis van de kansen voor kinderen regeling voor IKC's - Uitwerking onderzoeksresultaten Kwaliteit VVE De uitkomsten monitoring van de kwaliteit van VVE wordt besproken op het LEJA	Doorlopend Q2
	Behouden van de inzet van de jeugdondersteuners en breder inzetten waar nodig	Door het onderzoek naar de impact meting van de Jeugdondersteuners wordt op basis van het onderzoek de werkwijze aangescherpt waar nodig.	Q2
	Herijking Plus-IKC's	De werkwijze voor het bepalen van de plus-IKC's wordt doorontwikkeld. Op basis van deze nieuwe werkwijze vindt een herijking van de Plus-IKC's plaats	Q3
	Behouden van de inzet van de methodiek School als Vindplaats in het Voortgezet Onderwijs en breder inzetten waar nodig en indien mogelijk	Er wordt onderzocht hoe School als Vindplaats specifiek en efficiënter ingezet kan worden in 2026. Daarnaast wordt gekeken naar de inzet van SAV op de vier tijdelijke locaties en wordt een plan opgesteld voor SAV 2027	Q2

	Borging Scholenteams in het MBO onderwijs	De methodiek Sterk in in Firda wordt geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt de methodiek waar nodig aangescherpt in afstemming met alle Friese gemeenten.	Q3
	Verkennen van de bredere inzet van pedagogische brugfunctionarissen		Afgerond in 2025
	Verkennen en benutten van preventieve collectieve programma's op school.	In 2026 wordt KIES opnieuw ingezet in het primair onderwijs, deze interventie wordt vraaggericht ingezet en georganiseerd op scholen.	Doorlopend
	Meer collectief inzetten van de zorg-onderwijsarrangementen en dichter bij de plek waar de jeugdige al is	Voor het schooljaar 2026-2027 wordt er met het Voortgezet Onderwijs, Samenwerkingsverband en gemeente Leeuwarden gewerkt aan een maatwerkvoorziening voor jongeren die uitvallen of dreigen uit te vallen met ASS en internaliserende problematiek	Q4
	Intensiveren van de gemeentelijke regierol op de aansluiting tussen de interne zorgstructuur op school, het samenwerkingsverband en de specialistische jeugdhulp	Er wordt jaarlijks zowel ambtelijk als bestuurlijke tafels georganiseerd waar de samenwerking onderwijs en zorg op basis van diverse onderwerpen worden geagendeerd.	Doorlopend
	Monitoren van het effect van meer zorg op school op de gewenste daling van de kosten van geïndiceerde jeugdhulp.	Dit gebeurt jaarlijks	Doorlopend
Voorkomen van schooluitval en van jeugdigen in de bijstand	Evalueren bestaande maatregelen voortijdig schoolverlaten	De evaluatie is uitgevoerd in 2025. In 2026 wordt gewerkt aan het coördineren, uitwerken en uitvoeren van het regionaal programma "van school naar duurzaam werk". En wordt een nieuw VSV programma opgesteld voor de komende 4 jaar	Q3 en doorlopend
	Onderzoeken van het effect van preventie in het primair onderwijs op voorkomen uitval in het voortgezet onderwijs	In 2026 wordt ingezet op data en monitoring om de de effecten van inzet van leerplicht in het primair onderwijs te onderzoeken	Q3 en doorlopend
	Versterken van de thuiszittersaanpak	Het werkproces omtrent de thuiszittersaanpak is aangepast. In 2026 wordt het voorstel van de uitwerking van de thuiszittersaanpak in de regio uitgerold	Q3

Pijler 3 Jeugd & gemeentelijke toegang tot jeugdhulp

Terugblik 2025

Doel	Actie	Stand van zaken	Gestart/ nog niet gestart/ afgerond
Verlagen van de drempel voor jeugdigen en ouders om eerder hulp te vragen	Doorontwikkeling van het Jeugdexpertteam	Naast interne verbeteringen is ook ingezet op het door ontwikkelen van de samenwerking met ketenpartners zoals Amaryllis en Veilig Thuis.	Doorlopend
	Aanpassen van de samenwerkingsafspraken tussen het Jeugdexpertteam en Amaryllis	De samenwerkingsafspraken zijn eerst intern doorgenomen en daar waar wenselijk aangepast. In Q3 vindt er afstemming met Amaryllis plaats en Q4 worden ze vastgelegd.	Start Q4 2025
	Ontwikkelen monitor toegang	Voor de POH is de monitor ingericht en zijn de eerste resultaten bekend. Er is een dashboard POH ingericht. Het Jeugdexpertteam heeft al enige tijd een functionerend dashboard. Voor de Jeugdondersteuners Kindcentra (JOK) is de verkenning m.b.t. de ontwikkeling monitor inmiddels afgerond.	Gestart
Behouden en versterken van de waarde van de Praktijkondersteuner Jeugd (POH Jeugd) bij huisartsen in het verlagen van het beroep op jeugdhulp.	Verbeteren toegang tot het breder sociaal domein via Jeugdexpertteam of Amaryllis	De koppeling tussen het medisch domein en het sociaal domein is gerealiseerd. Er is een toename zichtbaar van verwijzingen naar soc. Domein vanuit de POH-Jeugd/ huisarts.	Gestart
Vaker één vast gezicht voor het gezin	Versterken samenwerking Amaryllis en Jeugdexpertteam	Bij hulpvragen uit meerdere domeinen wordt met elkaar afgesproken wie het vaste gezicht is voor de jeugdige en het gezin. De afspraken hierover zijn onderdeel van de samenwerkingsafspraken en worden eind 2025 vastgesteld.	Gestart
	Het voeren van het 'klik' gesprek	Deze actie wordt doorgeschoven naar 2026.	Nog niet gestart
	Het project lifecoaches van Leeuwarden Oost bij succes implementeren	Uit de effectmeting blijkt de werkwijze van de lifecoaches effectief. Het werk van de lifecoaches wordt voortzetten vanuit het jongerenteam en het doorstroompunt Friesland Noord.	Afgerond
Versterken van de regie van ouders en jeugdigen.	Invoeren van de mogelijkheid tot een zelfgekozen steunfiguur uit het eigen netwerk	Het onderzoek naar de mogelijkheden wordt in de tweede helft van 2025 opgepakt.	Nog niet gestart

Verbreden van de kijkrichting naar het hele systeem rondom de jeugdige	Implementeren van de Gemeenschappelijke Verklarende Analyse bij het Jeugdexpertteam	Alle jeugdconsulenten en de gedragswetenschapper zijn geschoold in de verklarende analyse. De verdere implementatie wordt uitgewerkt.	Gestart
	Implementeren van het regionaal ontwikkeld ondersteuningsplan	Bij elke zaak (of dossier) wordt het ROP gebruikt en juist ingevuld. Er wordt een werkwijze ontwikkeld voor de interne controle. Verder worden de jeugdconsulenten getraind in het maken van een ondersteuningsplan.	Gestart
Betere samenwerking door eigenaarschap, vertrouwen en een heldere rolverdeling.	Evalueren van de huidige samenwerkingsafspraken met ketenpartners	De evaluatie van de samenwerkingsprotocollen wordt regionaal opgepakt door de werkgroep Gedwongen Kader en zal starten in Q3.	Start Q4 2025
	Informatieverstrekking Jeugdbeschermingsketen	Jaarrapportages van ketenpartners cq de verslagen van de gesprekken die daarover gehouden worden met de ketenpartners (met name de Gecertificeerde Instellingen) inclusief een duiding worden gedeeld met de gemeenteraad.	
	Stimuleren van een samenwerkingscultuur waarin we elkaar aanspreken op eigenaarschap en rolinvulling		Afgerond
	Organiseren van jaarlijkse evaluatiebijeenkomsten		Nog niet gestart
Vorbereid zijn op de toekomstig landelijke implementatie van het nieuwe Toekomstscenario voor Kind- en Gezinsbescherming.	Onderzoeken hoe de gemeentelijke infrastructuur passend gemaakt kan worden op het toekomstscenario	De pilot Zicht op Veiligheid is uitgebreid (in uren en GI's?). Onderzocht wordt of deze werkwijze regionaal uitgerold kan worden.	Gestart

Uitvoeringsplan 2026

Doel	Actie	Toelichting	Planning
Verlagen van de drempel voor jeugdigen en ouders om eerder hulp te vragen	Doorontwikkeling van het Jeugdexpertteam	Er vinden verschillende acties plaats gericht op de interne werkwijze en kwaliteits- en procesverbeteringen,	Doorlopend
	Ontwikkelen monitor toegang	Dashboard Jeugdondersteuners Kindcentra (JOK) wordt uitgewerkt en opgeleverd. Daarna wordt gekeken of de verschillende dashboards gekoppeld kunnen worden om zo te komen tot 1 monitor toegang.	Q3
Behouden en versterken van de waarde van de Praktijkondersteuner Jeugd (POH Jeugd) bij huisartsen in het verlagen van het beroep op jeugdhulp.	Verbeteren toegang tot het breder sociaal domein via Jeugdexpertteam of Amaryllis.	Vergroten dekkingsgraad POH- Jeugd en verkennen welke rol de POH-Jeugd kan spelen bij PreventiePlus.	Q2
Vaker één vast gezicht voor het gezin	Het voeren van het 'klik' gesprek.	Onderzoeken naar de mogelijkheden van het voeren van een klikgesprek.	Q2
Versterken van de regie van ouders en jeugdigen.	Invoeren van de mogelijkheid tot een zelfgekozen steunfiguur uit het eigen netwerk	Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat de tweede helft van 2025 is gedaan de mogelijkheid tot inzet zelfgekozen steunfiguur uit het netwerk implementeren	Q3
Verbreden van de kijkrichting naar het hele systeem rondom de jeugdige	Doorontwikkeling Verklarende Analyse	Implementeren Verklarende Analyse binnen het Jeugdexpertteam en onderzoeken hoe de digitale ondersteuning vormgegeven moet worden (gebruik maken bestaande software of eigen software aanpassen).	Q2
	Doorontwikkeling Regionaal Ondersteuningsplan (ROP)	Onderzoeken welke doorontwikkelingen van het Regionaal Ondersteuningsplan mogelijk zijn en geïmplementeerd kunnen worden.	Q3
Betere samenwerking door eigenaarschap, vertrouwen en een heldere rolverdeling.	Evalueren van de huidige samenwerkingsafspraken met ketenpartners	Op basis van de regionale inventarisatie samenwerkingsafspraken aanpassen	Q2
	Informatieverstrekking Jeugdbeschermingsketen	Jaarrapportages worden, inclusief duiding gedeeld met de gemeenteraad.	Jaarlijks

	Organiseren van jaarlijks evaluatie bijeenkomst		Q4
Voorbereid zijn op de toekomstig landelijke implementatie van het nieuwe Toekomstscenario voor Kinderen en Gezinsbescherming.	Onderzoeken hoe de gemeentelijke infrastructuur passend gemaakt kan worden op het toekomstscenario	Onderzoeken mogelijkheden tot regionale uitrol en borging van de werkwijze Zicht op Veiligheid.	Q3

